

4

Хорламга аталган парад

Кызыл майданны юсю бла эки кере ётсенди машинасы бла

Улуу Ата журт уруш бошолгондон сора, Совет Союну ара шахары Москвада 1945 жылда 24-июньда хорламга аталып, парад бардырылган. Ага катышырга аскерчилени айырмаларын сайлаганды. Ал сандар Герлегежендн Битирланы Чапай да болгонды.

Ол улуу тау алыбы Холамада тууганды. Уруну жолун да анда башлаганды. Энг жек таштан машина бла да биринчи кирген ол болгонды. Герлегеж кыралганды. уу, ары кечиди. Ара мюлде ишле турды. 1940 жылда 15-чи майда жашы аскерге чакырылды. Ол, Ленинградды кызатта орналган зенит - артиллерия блемюге тиешеп, проектор ташыган машинаны жюриотуп тебериди.

Экинчи жы а уруш башланды. Кён да турмай ол Ленинградда жетиди. Бирде машинасында орналган проекторун шахарын кечиги кеме буруп, бомбала атарга келген самолёттаны жартыда. Анга кере зениткычтала атырып, аланы агъызардыла. Бирде уу, ташкычтала кшоуруп, немис оклолгга барып, «тил» тутуп келтирди. Керек болгонда уу, машина бла саутт, окъ, топ ташыйды.

Куршоуга алынган Ленинградда адамла андан, суукхана, ксаруусуздан, ормалда бара тургандай, жыгылып крала эдиле. Чапай нёртерлери бла алагга кырап, жаны сауланы медицина пунктлага ётюрюрд да турганды.

Уруну экинчи жылда Битир урун танк бригадага кёчоредиле. Аны таматасы уу аты айтылган аскер башчы Баграмни эди. Анда, кыстау сермеш барган кезиуде, душман самолётла бомбала ата турганында да кырамал, танкчылгга топла элтип турганды. Аны хайырчунд бизникиле атышууларын тохтамай бардыргандыла. Бир жол а, топлары тауусулуп, уруну бардыралмай, куршоуга тиеш тургын аскерчилерибизге сау машина топ, окъ жетидирди. Ол себеден сермеш жагындан башлананды эм фрешилеге артка кетерге тиешди. Аллай жигиттиктери ючюн герлегеж кзы Кызыл Юдунду эм Ата Журт урушу экинчи даражалы орденлерине кергозюледи.

Чапай Ладога кёлде «жашуу жолу» бла да машинасын топпан, окдан, ашырыкладан топуруз аз жорюмегиди. Немис самолётла атан бомбала бузу элек-

элек эте эдиле, экинчи кюн сууну журтка буз жаба эди. Машинаны жюриотген а башындан бомбала куюла турганында аны квалынгъзыны тикте турлукъ эди. Журкка жерлеге тюбеген машинала, кёзю жупуп анхнычы, буз тюбионе кете эдиле. Артка шюферла машиналарыны экиклерин ачып жюриотгенди. Насылары тутханга ксугулгандыла.

Миллионла бла адамлары ксугулуп, башында айтаныхызма, айырмалыны санымда машинасы бла Хорламны парадында да кыатышды. Анда да бичун айыспыз тамамлагыны ючюн Баш главнокомандуюцийни махтау кыагытанда да тийишли болганды.

Болсада аскерден эркин элпегенди, жеринде ксугулуп андан ары бардырганды. Кюз артында Октябрь революцияга аталган парадда да кыатышды. Биггы машинасы бла ара шахарыбызны Кызыл майданы бла ётеди.

Андан сора, эркин элпиди, койоне тебериди. Жолда да Огъары Малкъардан эки жаша тюбеи, ала бла Прохладнага келеди. Темир жол вокзал тиресинде айлана тургандай, Ксизим жюжини жашына, Ахматда жолугадыла. Таулуланы кёчорелгени былгага ол айтады. Жашланы ары дери аллай жартлары болмаганды.

Кёчюнчюлже да Биттируу шюфер эди. Тутулуна Шамайылы кызын Эззакханы алып, ююр кыраганды.

Сюрюндөн кыайтхандан сора да, Герлегеже «Шубулукъ» колхозда уруна, атын иги бла айдырып турганды. Элиле аны атын хар заманда да хурмет бла эсергедиле.

ОСМАНЛАНЫ ХЫСА.

Тюбешу

Сабий спортха - асламлыкъ

КьМР-ни спорт эм туризм жаны бла министри Аслан Афунов, районда физкультура эм спорт сферада ишленге бла тюбешенди. Жыйылгга «Единая Россияны» регионал тотуруучу комитетини таматасы Татьяна Канунникова эм «Сабий спорт» деген партия проектии координатору Аслан Беспланев да кыатышандыла.

Кенгешке жуукъ заманда бардырылгга «Кавказ оюна» эмда жай кондеде арбада ойналганын футболдан районланы араларында эришуле кыалай кыраллыклары оююленгенди. Алада биринчи жер алган командалга - шахардан. Эден болса да - саугага тренажерлары бла спорт площадка ишлеркидиле, кюмоше тийишли болганына а эки теннис ойнуучу топ алыкыдыла эм ючюнчюле уа топла бла саугаланарыкыдыла.

Аслан Афунов республиканы элтерини административраларын шатларында неда школларында спортдан специалистеле болупча, аллай адам а жаш тюле бла торлю-торлю спорт мероприятиле бардыра турлурун да билдиргенди. Аллай ишле уа сабийле кеслери жашагын жерледе тамамлангырга керекди, ол санда шоклланы спорт залларында да.

Футбол «Мен «Роторну» сайлаганма»

Футбол бла Тырнуаузда кюрешти башлаган Аппайланы Хызыр Биринчи лиганы озган чемпионаттында Волгоградны «Ротор» командасында ойнаганды. Ары ол Краснодар шахары командасында кыегенди. Кён болмай а биггы Волгоград ючюн ойнаргы ачыкланганды.

Клубну вице-президенти Рохус Шох айтанга кере, ала футбол «Роторда» кыалганына бек кзууангандыла. «Хызыр бизни команданыла бла келир чемпионатда ашы кёрюмдөле болдурууна бек ышанчабыз. Биз анга хуерин ачыкларга болушурду», - дегенди ол.

Кыраучула да Хызыргга «Ротордан» кетмегени ючюн ырызлыкларынын интернет-портала бирдигенди. Ала оюм этенден, ол хар матча хорлам ючюн кесин аймай кюрешеди.

Алай бла команданы кеп хайыр келтирлукканды. Ол кесини футболда жолуну юсюнден былай айтады: «Роторда» ойнагын жарым жылын ичинде команданы, клубну да бек жаратканма. Коллективни шубулукъ жюриоте билгени, тернерлени бийик усталыклары, адамланы бир бирлерине иги кёздон кырагаллары мени бери кыайтырга келгендигенди. Андан сора да, кыраучуланы энци берилеге оюема. Аллай адамла болгын жерде майданга чыгып ойнагын бек хычын кюреди.

Келир жылга кесиме жаланда бир бор салама-не кыдир иги ойнап, кён гол уруггга. Озган сезонада ойнаганыма артык ыразы тюйюлме. Кесиме, башхалага да премьер-лигада ойнаргга тийишли болганымы бери кюретор мууртымга. Бирси командада алада ойнаргга чактырган да этен эдиле, алай мен «Роторну» сайлаганма».

Анатолый ТЕМПРОВ. СРАТДА: Аппайланы Хызыр.

Мини-футбол Кюреш биринчи жер ючюн барлыкды

КьМР-ни Парламентини 75-жыллгына жораланып республиканы министрстволарыны эм ведомстволарын спартакиадаларын чеклеринде «Спартак» стадионда мини-футболдан жарым финал оюнла бардырылды. Бизини турнирде оюнла бардырганды министерствон командасы Уруну эм социальны айнэтыни чабыууларын ксериууна келген эсерге да, ахырында 4:2 эсел бла кыдырганды.

Экинчи жарым финалда хазырланганды, кыарулары да бирча командала тюбешгенди себели оюн кыийныракъ болганды. Спорт эм туризм министерствон футболчулары КьМР-де УФСИН-ни таматасы министерствон командасына алгга тер ксуна юч гол ургандыла, жарсуггга, андан сора хорлатып башлагандына. Алай эсе да, ахырында 4:2 эсел бла кыдырганды.

Эришулеге кыатышканды министерствон эм себели эки туулерини полковнигы Василий Федоров алгышлаганды эмда спортну бу тюрлосонде жетишмеле болдуруунын оюйгенин билдиргенди.

Сакгыш этунон излеген бу оюн-адамла жерледе жолугурууны келгенине ичинде Лядица Милошевичте туктап кыдырылды. Концертин ахырында уу - алапат да, сейрилик да салот. Таматала, жанындан кыарай, кеслерини жаш заманларын эсергерденди. Аналадан бири уу 2013 жылда хар не да - жырлыккыла, жырла, ЕГЭ - башхаракъ болганын, алай а уллу жашаугга атлай туруп, не кезиуде да жаш тюле бирча сагыш этгенин белгилегенди.

Тамбла уа Элбрус району битеу шокларынды да выпкюн балла бардырылыккыдыла.

Алиса ТАРИМ, Элбрус району жер-жерли администратциясы пресс-секретары.

Байрам

Элбрус районда юч юз чаклы выпускник Тырнуаузу «Тотур» деген стадионуна байрам концертте жыйылгандыла. Тонене - школчула, бюгон а - аланы бошатыла. Бу байрамны жашла бла кызыла, бек аздан, онбир жылын сакылагандыла. Жилмакыла, кзууангандан болгын эселе да, энди артка кыалгандыла, ахыр ксонуруго киби.

«Тотур» стадионда -той-оюн

Выпускниклеге деп Шимал Кавказны артистлери Абдель Монар, Тёпелеланы Алим, Бийланы Аслан, «Ийман» кыауум, Байкулланы Солтан эм башхала жырлагандыла.

Хар ким бир энци зат ючюн ёхтемленеди. Бири - майдалана, биринчи - «Бородиюну» кёйдон шатак окугганына, башхасы уа - илмуну жолуна таукул атлаганына. Не десегн да, Элбрус району 296 выпкюнгинден онёртюсю - алтын, экиси да кюмош майдала алгандыла. Шоклланы бошхалганыны кыркъ проценти регион даражалы олимпиада-

лада хорлагандыла эм призерлала, очный эм азночий конкурсларда алычылдыла.

Концертин ахырында уу - алапат да, сейрилик да салот. Таматала, жанындан кыарай, кеслерини жаш заманларын эсергерденди. Аналадан бири уу 2013 жылда хар не да - жырлыккыла, жырла, ЕГЭ - башхаракъ болганын, алай а уллу жашаугга атлай туруп, не кезиуде да жаш тюле бирча сагыш этгенин белгилегенди.

Тамбла уа Элбрус району битеу шокларынды да выпкюн балла бардырылыккыдыла.

Алиса ТАРИМ, Элбрус району жер-жерли администратциясы пресс-секретары.

ЖАЙ СОЛУУ «Тополёкнун» бары да бек жаратхандыла

Май району сабий саулукчу игилендирген «Тополёк» деген лагеринде биринчи сменаны ачылуу кзууанчы халада болганды. Вокатылени бла юйретиуленин башчылыкларында линейкага терт кыаум оюелгенди. Ала ол кюн сабийликни заукъ конлерине кёмюлорге хаппа-хазыр эдиле.

Жашчыктыла бла кызычкыла, иги солупларын билдирип, лагерин ачылуу бла районну жер-жерли администратциясы орунбасары Ольга Полиенко, билим беруу управленийны, шоклланы келелерни алгышлагандыла. Алай да, «сабийлик кыралында» бек башчы болгандыла.

а директор кыалды. Бу лагерге кёп жылланы ичинде Людмила Головатова таматалык этип келеди.

Ол кюн анга сабийле, кеслерини оюмекликлерин, журметлерин, ырызлыкларын да билдирип, уллу жюрек суранты саугага бергенди. Медицина ишчиле уа жашчыктыла бла кызоуыкылыны ксупларын да ишриле алгандыла. Бютонда бег а ала вокатыйлени клондоренди. Ала былгаза кыамчилик бла таты кыалачла бергенди.

Шубё, кыоншу байламлыккыны чючкер мурап бла бери былып Прохладна райондан да келгенди сабийле. Төрк

район а 25 адам жибергенди. Дикейси спорт шоклуундан келгенде уа «Юность» деген оярдда солугуздубула. Кюретичюу Сергей Казиев айтанга кере, «Тополёкнун» юсюндон Төркеде эрте билгенди, энди уа кеслери да кёрюрге оюйгенди.

Андан сора уа, теркиле мында кыончыбайлыккы бек жаратхандыла эм лагерьни культури ишине тики кыатышырга бергенди.

Прохладна району келечилери да кыйырда алмайдыла. Сёз ючюн, Назар Омельчон «Тополёкнун» быйыл биринчи кереди. Болсада ол кюнден окуна кесини жангы нёртерлерине мында кыалай

Бизини корр.

Шахматта Колониячыла кытаргы таукел эдиле

Жууапха тартылганын терсиклерине жолукдурууну Федеральнай службаыны Кьабарты-Малкырада Управленийынын (УФСИН-ни) кыаты нызамны тозотучи колониясында шахматтандан эришуле бардырылгандыла.

Эришулеге кыатышканды министерствон эм себели эки туулерини полковнигы Василий Федоров алгышлаганды эмда спортну бу тюрлосонде жетишмеле болдуруунын оюйгенин билдиргенди.

Сакгыш этунон излеген бу оюн-адамла жерледе жолугурууны келгенине ичинде Лядица Милошевичте туктап кыдырылды. Концертин ахырында уу - алапат да, сейрилик да салот. Таматала, жанындан кыарай, кеслерини жаш заманларын эсергерденди. Аналадан бири уу 2013 жылда хар не да - жырлыккыла, жырла, ЕГЭ - башхаракъ болганын, алай а уллу жашаугга атлай туруп, не кезиуде да жаш тюле бирча сагыш этгенин белгилегенди.

Тамбла уа Элбрус району битеу шокларынды да выпкюн балла бардырылыккыдыла.

Алиса ТАРИМ, Элбрус району жер-жерли администратциясы пресс-секретары.

Регион Кеф водительлени саны бир да азаймайды

Бу кондеде жолда кюркюусулукуну жалгызтуугга аталып саулук республикада ингирде сакгыш 18-ден башлап сакгыш бирге дери кезиуде рейд бардырылганды. Кырал автотисеция артыкчыла уллу эски Терк районда болуугга бурганды. Аны себели озган байрым кюн жол-патруль службы кызыл кыраучулары ол районга аслам жиберилгенди.

Алай бла операция бардырылган кезиуде РФ-ни Жолда жюриотуу жоруктарына 52 бузукулукъ этилгени ачыкланганды. Ол санда 20 водител, ичги ичин, рульга олтургандыла. 19 водител да автомашинаны жюриотуучу праволары сыйгырылп неда алай праволары арталгы - да болмай тургандай жолга чыгышканды ючюн жуулга тартылгандыла. Бир бир аузга автомашиналаны терзелерин эркин этилмеген кыара торсионю эдиле. Анын иелери да терсиклерине жолукдурулганды.

Операцияны ахырында белгили болганына кере, ол кюн республиканы жолларында 60 водител кесирини кючючюн 20 колониячы сьнаргы оюгенди. Артка алакан тертосю кыалганды. Ала да шахмат усталгга хорлатмазга корюшгенди эмда оюн 0:0 эсел бла бошатылды.

«Кюреш былай кыты барып деп бир да сакыламай эдим. Бир тынч партиям болмаганды мени. Колониячыла шахмат лагга мындан ары да эс бурганлай турсала, хормай ксюрюк туйюлдочу, дегенди Махаммудин Кармов.

КьМР-де УФСИН-ни пресс-службасы.

Table with contact information for the publisher, including phone numbers and addresses in the Republic of Kabardin-Balkaria.